

mgr Marta Osipowicz
nauczyciel przyrody w PSP 2
im. Jana Pawła II w Szydłowcu

Dlaczego i jak należy dokarmiać ptaki zimą?

Warto poszerzać swoją wiedzę o przyrodzie, angażując się w praktyczne działania na rzecz ochrony lokalnego środowiska przyrodniczego.

W listopadzie rozpoczynamy działania dotyczące dokarmiania ptaków, jest to ogromna przyjemność i możliwość lepszego poznania tych ciekawych zwierząt.

Czym dokarmiać ptaki żeby im nie zaszkodzić?

To zależy od ptaków, które chcemy dokarmiać. W naszej okolicy można spotkać przede wszystkim gatunki synantropijne takie jak:

- **Gawron, kawka, gołąb, wróbel, sikorka bogatka**- najlepszym pokarmem dla tych zwierząt będą nasiona słonecznika, rzepaku, siemienia lnianego, dyni i zbóż (pszenicy, jęczmienia, żyta, owsa lub pszenżyta), miłym akcentem w naszym karmniku będzie słonina za którą przepadają sikorki oraz orzechy -prysmak krukowatych, gołębie- chętnie zjedzą soczewicę czy groch.

Jakie ptaki przyleciały do nas na zimę?

Na zimowe wczasy przyleciały z północy i zimniejszego wschodu naszego kontynentu min: Jemiołuszki, śnieguły, górniczki, czeczotki, gile, kwiczoły, orzechówki, sowy uszatki, łabędzie krzykliwe, gęsi zbożowe.

Część z nich możemy zaobserwować w naszej okolicy, zwłaszcza w parkach i ogrodach gdzie często szukają pożywienia.

Gil

Z północy i wschodu przylatują do nas gile.

Zimą chętnie zjadają pozostające na drzewach owoce jarzębiny, a także owoce i nasiona drzew i krzewów leśnych. Są również, choć niezbyt często, gośćmi w karmnikach. W tym przypadku najchętniej pożywią się nasionami słonecznika, ale nie wzgardzą i innym pokarmem.

Jemiołuszka

Przylatuje do nas późną jesienią.

Jemiołuszki to wielkie miłośniczki jarzębiny, ale także głogu, dzikiej róży oraz kaliny. Ciekawe jest to, że jako jeden z nielicznych gatunków zjadają również owoce jemioły, które dla innych ptaków są zbyt duże do przełknięcia.

Wśród ptaków które przylatują do Polski na zimę z okolic jeszcze chłodniejszych, są gatunki które możemy spotkać u nas przez cały rok. Na czym więc polega ich migracja? Otóż osobniki przebywające u nas latem poprawiają sobie warunki życia przenosząc się na zimę w rejony cieplejsze. Natomiast ich północni kuzyni, przyzwyczajeni do chłódów północy nie lękają się polskiej zimy i nie podejmują dalszej wędrówki. W tym przypadku następuje tylko wymiana osobników, a przedstawiciele gatunku występują u nas przez cały rok.

Do takich częściowo wędrujących ptaków należą między innymi znana wszystkim

Sikorka bogatka

Występują one na terenie całej Polski. Zimą częściej niż w innych porach roku, sikorki trzymają się blisko ludzkich zabudowań. Latem i jesienią odżywiają się przede wszystkim owadami. Kiedy o pokarm trudniej, chętnie zjadają nasiona zbóż, bardzo lubią również świeżą słoninę. Są częstymi gośćmi w karmnikach. Mało kto wie, że stada sikorek potrafią urządzić zasadzkę i z zaskoczenia upolować małego ptaka, a nawet nietoperza.

Kaczki i łabędzie można karmić drobno pokrojonymi warzywami (np. marchewką, białą kapustą), ziarnami zbóż, niełuskanymi pestkami słonecznika, ugotowaną kaszą gryczaną, jęczmienną lub pęczakiem – oczywiście wszystko to bez soli. Dostępna jest też specjalna karma dla ptaków wodnych. Co ważne – NIE sypujemy jedzenia do wody. Rozsypujemy je na brzegu. Dokarmiamy tylko w czasie mrozów. Karmienie, gdy kaczki same doskonale sobie poradzą, na pewno im nie pomoże.

Nie wolno dokarmiać kaczek chlebem, dokarmianie kaczek chlebem daje im dostęp do bardzo niezdrowej diety, która ostatecznie robi im bardzo poważną krzywdę. Rozwija się u nich schorzenie prowadzące do deformacji ostatniego stawu skrzydła, lotki ptaka odstają, zamiast leżeć blisko ciała.

Gdy schorzenie rozwinie się, uniemożliwia latanie, co dla dzikiego ptaka kończy się śmiercią. Schorzenie to spowodowane jest właśnie niewłaściwą dietą o zbyt wysokiej zawartości białek i węglowodanów, przy niedoborze witamin D, E i manganu.

Uwaga! Pamiętajmy, że ptakom nie wolno przynosić zepsutego jedzenia, produktów solonych, przyprawionych jak również pieczywa i ryżu, nie żywią się one również resztkami z naszych stołów.

Błędy popełnione podczas dokarmiania są przyczyną wielu problemów zdrowotnych ptaków.

Warto również pomyśleć o wykonaniu karmników dla naszych okolicznych ptaszków, potrzeby żywieniowe ptaków są duże, a zima dopiero przed nami.

Marta Osipowicz.